

Onderbouwing zelfverklaring maatschappelijk verantwoord ondernemen (ISO 26000)

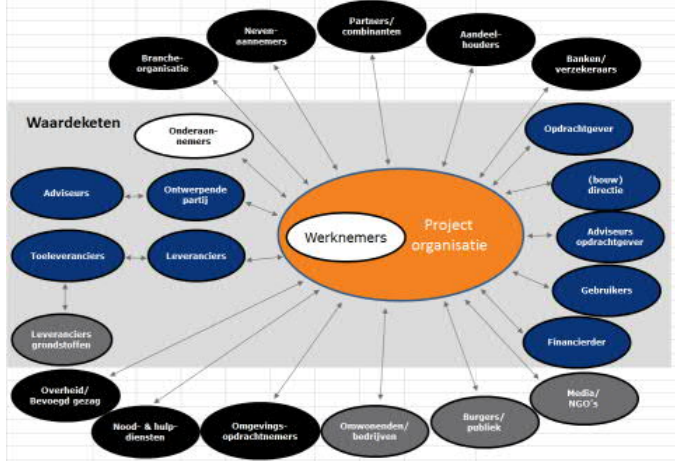
Dit document bevat de onderbouwing ten behoeve van de zelfverklaring maatschappelijk verantwoord ondernemen conform ISO 26000 en de NPR 9026+C1. De onderbouwing is van toepassing op Visser & Smit Bouw bv (verder aangeduid als 'VSB') en de daaronder vallende vestigingen te Amsterdam, Groningen en Rotterdam. Meer informatie over ISO 26000 is bijvoorbeeld te vinden op <https://mvonederland.nl/iso-26000-wegwijzer#tab=pane-title-step-1>

MVO-principes			
Nr.	Vraag	Antwoord	Bronnen en overige informatie
1	Onze organisatie legt rekenschap af over onze effecten op de maatschappij, de economie en het milieu. Welke activiteiten onderneemt uw organisatie om invulling aan dit principe te geven?	<p>VSB legt rekenschap af over:</p> <ul style="list-style-type: none"> De effecten van haar besluiten en activiteiten op de maatschappij, het milieu en de economie, belangrijke negatieve consequenties in het bijzonder. De genomen maatregelen om herhaling te voorkomen van onbedoelde en onvoorziene negatieve effecten. <p>Toelichting/voorbeelden: VSB rapporteert per kwartaal over de effecten op maatschappij, de economie en het milieu. Deze rapportage wordt eenmaal per jaar verwerkt in het duurzaamheidsverslag (niveau G4, GRI) van VolkerWessels (VSB is een werkmaatschappij van VolkerWessels). Tevens rapporteert VSB hierover in haar eigen sociaal jaarverslag. En via haar website en intranet over inhoud van haar CR-beleid en rapporteert per kwartaal over haar CO₂-footprint.</p>	<ul style="list-style-type: none"> www.visserensmitbouw.nl Sociaal jaarverslag VSB Duurzaamheidsverslag VW IntraNet VSB Beleidsverklaring VSB Beleidsnotitie CR VSB
2	Onze organisatie is transparant over besluiten en activiteiten die een effect hebben op de omgeving. Welke activiteiten onderneemt uw organisatie om invulling aan dit principe te geven?	<p>VSB is via VolkerWessels als moederorganisatie transparant met betrekking tot onderstaande activiteiten en onderwerpen:</p> <ul style="list-style-type: none"> Het doel, de aard en de plaats van haar activiteiten De identiteit van een eventueel meerderheidsbelang in de activiteiten van de organisatie. De manier waarop haar besluiten tot stand komen, worden geïmplementeerd en worden beoordeeld, met inbegrip van de definitie van de rollen, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de verschillende functies in de organisatie. De MVO-prestaties en de wijze waarop deze worden geëvalueerd. Financiële prestaties. De gevolgen van beleid en activiteiten op de omgeving. De wijze waarop stakeholders worden gemanaged. Oorsprong van middelen die bij de activiteiten worden ingezet. <p>Toelichting/voorbeelden: VSB wil transparant zijn over besluiten en activiteiten die impact hebben op haar omgeving. Onderdeel van ons MVO-beleid is het jaarlijks publiceren van het sociaal jaarverslag. Hierin leggen wij verantwoording af over deze besluiten en activiteiten. Tevens communiceert VSB via haar website en intranet over inhoud van haar CR-beleid en rapporteert per kwartaal over haar CO₂-footprint.</p>	<ul style="list-style-type: none"> www.visserensmitbouw.nl Sociaal jaarverslag VSB Duurzaamheidsverslag VW IntraNet VSB Beleidsverklaring VSB Beleidsnotitie CR VSB Beleidsnotitie Milieu VSB Beleidsnotitie Arbo VSB Relatiemagazine VSB Personeelsmagazine VSB
3	Onze organisatie gedraagt zich ethisch. Welke activiteiten onderneemt uw organisatie om invulling aan dit principe te geven?	<p>VSB gedraagt zich ethisch. Hieraan wordt invulling gegeven door onderstaande activiteiten.</p> <ul style="list-style-type: none"> Bekendmaken van kernwaarden en principes Inrichting van de bestuursstructuren op dusdanige wijze dat deze ethisch gedrag bevorderen. Het benoemen en toepassen van normen voor ethisch gedrag, die aansluiten bij de doelstellingen, activiteiten en de ISO26000 norm. Het bekendmaken van gedragsnormen die van de verschillende functies binnen de organisatie worden verwacht. Het voorkomen en oplossen van belangenconflicten binnen de gehele organisatie die kunnen leiden tot onethisch gedrag. Instellen van toezicht- en beheersingsmechanismen om ethisch gedrag te monitoren, te ondersteunen en te versterken. Openstellen van meldingsprocedures voor mensen afkomstig vanbinnen en buiten de organisatie, zonder angst voor represailles. Herkennen van situaties waarin lokale wet- en regelgeving niet bestaat, wordt nageleefd of conflicteert met ethisch gedrag en pakken deze situaties aan. Respecteren van de omgeving. <p>Toelichting/voorbeelden: Integriteit is een thema dat om blijvende aandacht vraagt. Bewustwording van de wenselijkheid en noodzaak van integer handelen heeft continu onze nadrukkelijke aandacht. VolkerWessels beschikt over een gedragscode, volgt de richtlijnen die er staan voor het omgaan met een vermoeden van een misstand (Klokkenluidenregeling), de omgang met datalekken (Meldpunt voor Informatiebeveiliging + Privacy VW) en heeft samen met een aantal andere bouwondernemingen de Leidende Principes Opdrachtgevend Bouwbedrijf opgesteld. VolkerWessels beschikt verder over een Handhavingsbeleid Veiligheid die door VSB is aangevuld met een addendum over waarschuwing- en sanctiebeleid.</p> <p>In 2016 hebben alle UTA-functiegroepen deelgenomen aan een e-learning integriteit met als doel te ontdekken wat integriteit in de context van VolkerWessels betekent en het creëren van bewustwording van wat integer handelen voor de werkzaamheden van de hierboven benoemde functiegroepen betekent. Binnen VolkerWessels en Visser & Smit Bouw zijn Compliance Officers aangesteld om evt. vermoedens van misstanden op gepaste wijze aan de orde te kunnen stellen.</p> <p>Vertrouwenslijn VolkerWessels Alle medewerkers van VolkerWessels, ongeacht hun functie, kunnen melding maken van Vermoedens van Misstanden binnen VolkerWessels. Een dergelijke melding heeft geen gevolgen voor (de positie van) de Melder, indien de melding volgens de speciaal hiervoor opgestelde procedure heeft plaatsgevonden.</p> <p>Vertrouwenspersoon Visser & Smit Bouw Verder is er binnen Visser & Smit Bouw een vertrouwenspersoon aangesteld. Medewerkers kunnen hier terecht met klachten over o.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> discriminatie; agressie; bedreiging; seksuele intimidatie. <p>De vertrouwenspersoon zal de problemen behandelen en indien gewenst eventuele betrokkenen horen, waarna verdere actie kan worden genomen. Indien de vertrouwenspersoon, in overleg met de klager, tot de conclusie komt dat het probleem besproken moet worden met de directie, kan zij hierin begeleiden. De beslissing omtrent het verdere verloop ligt vervolgens bij de directie. Voor medische zaken is de bedrijfsarts de vertrouwenspersoon.</p> <p>Stichting Beoordeling Integriteit Bouwnijverheid (SBIB) Visser & Smit Bouw is deelnemer bij de Stichting Beoordeling Integriteit Bouwnijverheid (SBIB). Deze registreert bouwbedrijven die een bedrijfscode hebben ingevoerd conform het SBIB model. De SBIB code heeft vooral betrekking op de relatie tussen opdrachtgever en aannemer, en de mededingingsaspecten die daarbij een rol kunnen spelen</p>	<ul style="list-style-type: none"> www.visserensmitbouw.nl https://insite.volkerwessels.com/ IntraNet VSB Personeelsboekje VSB Beleidsverklaring VSB Beleidsnotitie CR VSB Beleidsnotitie Milieu VSB Beleidsnotitie Arbo VSB Gedragscode VW Klokkenluidenregeling VW Gedragscode Internet, intranet en (mobiele) telefonie VW Aan de slag met social media, kansen en bedreigingen VW Leidende principes Opdrachtgevend Bouwbedrijf Stichting Beoordeling Integriteit Bouwnijverheid (SBIB) Vertrouwenspersoon VSB Compliance Officer VW Compliance Officer VSBVSB Meldpunt voor Informatiebeveiliging + Privacy VW Meldpunt voor Integriteit VW Handhavingsbeleid Veiligheid VSB Insider Trading Reglement VW Relatiemagazine VSB Personeelsmagazine VSB Sociaal jaarverslag VSB Inkoopcontracten VSB

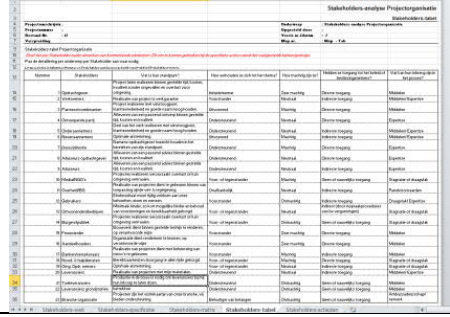
Onderbouwing zelfverklaring maatschappelijk verantwoord ondernemen (ISO 26000)

		<p>In 2017 zijn de bestaande acties uitgebreid met de communicatie-item "Melding op maandag". In deze rubriek worden periodiek dilemma's beschreven die binnen VolkerWessels aan de orde zijn geweest, zodat – indien mogelijk - duidelijk wordt wat VolkerWessels de meest wenselijke oplossing voor het dilemma vindt. Ook worden dilemma's beschreven die dienen als waarschuwing voor valkuilen of als waarschuwing voor onbewuste overtreden van integer handelen. De behandelde onderwerpen;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Valsheid in geschrifte • De Gedragscode geldt voor iedereen • Gebruik van bedrijfsmiddelen • Melden van misstanden 	
4	<p>Onze organisatie respecteert de belangen van stakeholders en speelt hierop in. Welke activiteiten onderneemt uw organisatie om invulling aan dit principe te geven?</p>	<p>VSB respecteert de belangen van haar stakeholders en speelt hierop in. Dit doet VSB door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Identificatie van de stakeholders • Erkennen en waarderen van de stakeholders en reageren op hun bezorgdheid. • Het onderkennen dat stakeholders onze activiteiten kunnen beïnvloeden. • Het vaststellen of onze stakeholders in staat zijn met ons in contact te treden om invloed uit te oefenen en dat we hiermee rekening houden. • Het wegen van belangen van onze stakeholders in het licht van bredere maatschappelijke verwachtingen. • Rekening houden met de belangen van stakeholders waarmee we geen formele relatie hebben. <p>Toelichting/voorbeelden: We ontwikkelen, ontwerpen, bouwen, financieren, beheren en exploiteren bouwprojecten en doen dat voor onze stakeholders, onder meer: klanten, medewerkers, aandeelhouders, leveranciers en de maatschappij in brede zin. Maatschappelijke trends vertalen we in kansen en risico's. Hiervoor formuleren we doelstellingen en thema's. Het afstemmen van onze doelstellingen en thema's op die trends gebeurt daarom in dialoog en in samenwerking met onze interne en externe stakeholders. Sinds 2017 maakt bovenstaande werkwijze deel uit van ons verbeterproces.</p> <p>Het KAM-managementsysteem (Bedrijfssysteem) van VSB speelt een regulerende en controlerende rol in de verwezenlijking van de doelstelling; producten en diensten van een consequent niveau. Voor het KAM-management is het belangrijk te weten welke stakeholders van invloed zijn of beïnvloed worden in relatie tot klanttevredenheid, veiligheid, samenwerking/partnerships. Specifiek ten aanzien van milieu zijn onze stakeholders en de activiteiten waar zij een relatie mee hebben zijn aangeduid in ons Milieu Aspecten Register (MAR).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • www.visserensmitbouw.nl • Duurzaamheidsverslag VW • Beleidsplan 2017 en verder (Context- en stakeholderanalyse VSB) • Bedrijfssysteem VSB • Projectspecifieke Context- en stakeholderanalyses VSB
5	<p>Onze organisatie respecteert de geldende wet- en regelgeving. Welke activiteiten onderneemt uw organisatie om invulling aan dit principe te geven?</p>	<p>VSB respecteert de geldende wet- en regelgeving daarbij:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stelt zich op de hoogte van de toepasselijke wet- en regelgeving. • Leeft wetgeving na in de landen (Nederland, België en Duitsland) waarin activiteiten worden ontplooid. • Treft maatregelen om ervoor te zorgen dat relaties en activiteiten in overeenstemming met wet- en regelgeving zijn. • Informeert medewerkers over recente en relevante wet- en regelgeving en de wijze waarop deze kan worden nageleefd. • Beoordeelt periodiek of wordt voldaan aan wet- en regelgeving. <p>Toelichting/voorbeelden: VSB is VCA-*/P, ISO9001- en ISO14001-gecertificeerd en hanteren procedures die toezien op het voldoen aan wet- en regelgeving. Specifiek zorgt deze werkwijze voor het actueel houden van onze Milieu Aspecten Register (MAR) en Project RIE. Op basis van diverse bronnen worden de registers actueel gehouden. Deze informatie is in het KAM-managementsysteem via het Bedrijfssysteem beschikbaar voor alle medewerkers.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • www.visserensmitbouw.nl • https://insite.volkerwessels.com/ • Beleidsverklaring VSB • IntraNet VSB • Bedrijfssysteem VSB • Personeelsboekje VSB • Gedragscode VW • Gedragscode Internet, intranet en (mobiele) telefonie VW • Leidende principes Opdrachtgevend Bouwbedrijf • Regeling vertrouwenslijn VW • Vertrouwenspersoon VSB • Compliance Officer VW • Compliance Officer VSBVSB • Meldpunt voor Informatiebeveiliging + Privacy VW • Meldpunt voor Integriteit VW • Handhavingsbeleid Veiligheid VSB • Insider Trading Reglement VW • Inkoopcontracten VSB • Milieu Aspecten Register (MAR) VSB • Projectspecifieke Controlelijsten Ruimtelijke Ordening (CRO) VSB • Project RIE VSB
6	<p>Onze organisatie respecteert de internationale gedragsnormen. Welke activiteiten onderneemt uw organisatie om invulling aan dit principe te geven?</p>	<p>VSB respecteert de internationale gedragsnormen en geeft hierin aanvulling door onderstaande activiteiten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Respecteert minimaal de internationale gedragsnormen in landen waar wetgeving het milieu of de maatschappij onvoldoende beschermt of conflicteert met internationale gedragsnormen. • Het heroverwegen van onze relaties en activiteiten in gebieden wanneer de internationale gedragsnormen niet worden nageleefd. • Voorkomen dat we medeplichtig zijn aan het schenden van de internationale gedragsnormen door andere organisatie. <p>Toelichting/voorbeelden: VSB respecteert internationale gedragsnormen en werkt conform geldende wet- en regelgeving. Wij vereisen dit ook van onze samenwerkingspartners, waaronder leveranciers. Voor onze belangrijkste leveranciers (partijen waarmee in het kader van partnering een contract is gesloten) zijn we bezig met een leverancierscode (zie prioriteitenmatrix) op te stellen. Met het ondertekenen van deze leverancierscode verklaart de leverancier onder meer universele mensenrechten te erkennen. Leveranciers leveren volgens onze Algemene voorwaarden BVGO. Artikel 7, lid 6 ziet erop toe dat leveranciers internationale gedragsnormen respecteren.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gedragscode VW • Inkoopcontracten VSB • Algemene voorwaarden BVGO
7	<p>Onze organisatie respecteert en erkent de universele mensenrechten. Welke activiteiten onderneemt uw organisatie om invulling aan dit principe te geven?</p>	<p>VSB:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Respecteert genoemde rechten in alle landen, culturen en situaties. • Onderneemt stappen in situaties waarin de mensenrechten worden geschonden in het kader van onze bedrijfsvoering, waardeketen en/of onze invloedssfeer. • Maakt geen misbruik van of haalt geen voordeel uit situaties waarin de mensenrechten onvoldoende zijn beschermd. • Respecteert de internationale gedragsnormen. <p>Toelichting/voorbeelden: VSB respecteert internationale gedragsnormen en werkt conform geldende wet- en regelgeving. Wij vereisen dit ook van onze samenwerkingspartners, waaronder leveranciers en onderaannemers Deze leveren volgens onze algemene voorwaarden. Artikel 7, lid 6 ziet erop toe dat leveranciers internationale gedragsnormen respecteren.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Gedragscode VW • Algemene voorwaarden BVGO

Stakeholders																					
Nr.	Vraag	Antwoord	Bronnen en overige informatie																		
8	Hoe heeft uw organisatie haar stakeholders geïdentificeerd (wie zijn daarbij in wat voor vorm geraadpleegd)?	Middels een stakeholderanalyse zijn de stakeholders van VSB op bedrijfsniveau en op projectniveau geïdentificeerd. Primaire vragen voor het vaststellen van stakeholders zijn: - Wie zijn onze financiers - Op welke doelgroepen richten we ons? - Wie zijn de klanten/gebruikers van die doelgroepen? - Bij wie kopen we materialen in? - Wie voert benodigde werkzaamheden uit?	<ul style="list-style-type: none"> Duurzaamheidsverslag VW Beleidsplan 2017 en verder (Context- en stakeholderanalyse VSB) Projectspecifieke Context- en stakeholderanalyses VSB 																		
9	Wie zijn de stakeholders van uw organisatie?	<p>Onze belangrijkste groepen stakeholders zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> Oprichters / klanten Medewerkers Onderaannemers / leveranciers Gebruikers / publiek <p>Op bedrijfsniveau kennen we daarnaast de volgende stakeholders:</p> <ul style="list-style-type: none"> De aandeelhouder Overheid Concurrenten Combinanten Adviseurs <p>Op projectniveau kennen we daarnaast de volgende stakeholders: (screenshot van tabblad Stakeholders-web van document Stakeholders-analyse Projectorganisatie)</p> 	<ul style="list-style-type: none"> Beleidsplan 2017 en verder (Context- en stakeholderanalyse VSB) Projectspecifieke Context- en stakeholderanalyses VSB 																		
10	Waarom en waarbij betreft uw organisatie haar stakeholders (geef voorbeelden van de manier waarop uw organisatie dat heeft gedaan)?	<p>Onze omgeving verandert in een steeds sneller tempo. Deze complexe, snelle transformaties in de wereld brengen risico's met zich mee. Tegelijkertijd bieden trends in de markt en samenleving ook kansen voor nieuwe producten, diensten, toepassingen en oplossingen die meer maatschappelijke waarde toevoegen. Om deze maatschappelijke trends in kansen te vertalen, zoekt VSB nadrukkelijk naar de maatschappelijke meerwaarde die we met onze bedrijfsprocessen kunnen bereiken. Dat vraagt om een 'toekomstbestendig' beleid en een proactieve houding. Het afstemmen van onze doelstellingen en thema's op die trends gebeurt daarom in dialoog en in samenwerking met onze interne en externe stakeholders.</p> <p>Oprichters / klanten en gebruikers / publiek: Het is in het belang van deze groep dat wij onze werkzaamheden zodanig uitvoeren, dat deze volledig aansluiten op de vraag (eenvoudig of complex) die ze ons gesteld hebben, dat deze minimaal voldoen aan de door hen gestelde eisen en conform de gemaakte afspraken worden uitgevoerd. Geen opdrachtgever en opdracht is gelijk, het is maatwerk. Een belangrijk aspect bij de uitvoering van onze projecten is omgevingsmanagement. Elk project kent eigen, kritische aspecten als het op omgevingsmanagement aankomt. Om hier een goed beeld van te krijgen zijn hierna enkele voorbeelden benoemd:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Oprichtgever / segment (*)</th> <th>Kritische aspecten</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>NAM</td> <td>Aardbevingsproblematiek</td> </tr> <tr> <td>NZL</td> <td>Bouwen midden in het centrum van Amsterdam en onder de grond</td> </tr> <tr> <td>AMC/VUmc etc.</td> <td>Operationele omgeving, midden in een 24-uurs in bedrijf zijnd ziekenhuis</td> </tr> <tr> <td>FrieslandCampina, Bavaria etc.</td> <td>Voedselveiligheid, bouwen op bestaand productieterrein</td> </tr> <tr> <td>OCC</td> <td>Binnenstedelijk, midden in de stad, voor- & tegenstanders van het project</td> </tr> <tr> <td>TATA</td> <td>Bouwen op bestaand productieterrein</td> </tr> <tr> <td>ICC</td> <td>Zware beveiligingseisen, binnenstedelijk</td> </tr> <tr> <td>Gerechtsgebouw Breda</td> <td>Zware beveiligingseisen, naast Centraal Station en in directe nabijheid van omwonenden</td> </tr> </tbody> </table> <p>Medewerkers: Middels het PAGO+-traject welke tweejaarlijks plaatsvindt wordt de welzijn en tevredenheid van onze werknemers gemonitord. Daarbij wordt vooral gekeken naar het welzijn van medewerkers in relatie tot de werkzaamheden. Verder kunnen medewerkers deelnemen aan een de Duurzame Inzetbaarheidsanalyse (DIA).</p> <p>Medewerkers kunnen verder op eigen initiatief en zonder tussenkomst van leidinggevenden contact opnemen met de Care Manager over gezondheid en werk, hier zijn voor de medewerkers geen kosten aan verbonden.</p> <p>Vanuit het aspect 'Bewustwording en betrekken' bij op dit moment de mogelijkheden bekeken tot het houden van een intern MVO-onderzoek, waarbij de perceptie van medewerkers in relatie tot MVO wordt gemeten onderzocht. (Zie Prioriteitenmatrix).</p> <p>Onderaannemers: Deze groep wordt meegenomen in ons partnering-traject met als doel het aangaan en onderhouden van duurzame relaties van deze groep en het mede uitdragen Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen.</p>	Oprichtgever / segment (*)	Kritische aspecten	NAM	Aardbevingsproblematiek	NZL	Bouwen midden in het centrum van Amsterdam en onder de grond	AMC/VUmc etc.	Operationele omgeving, midden in een 24-uurs in bedrijf zijnd ziekenhuis	FrieslandCampina, Bavaria etc.	Voedselveiligheid, bouwen op bestaand productieterrein	OCC	Binnenstedelijk, midden in de stad, voor- & tegenstanders van het project	TATA	Bouwen op bestaand productieterrein	ICC	Zware beveiligingseisen, binnenstedelijk	Gerechtsgebouw Breda	Zware beveiligingseisen, naast Centraal Station en in directe nabijheid van omwonenden	<ul style="list-style-type: none"> Beleidsplan 2017 en verder (Context- en stakeholderanalyse VSB) Projectspecifieke Context- en stakeholderanalyses VSB Personeelsboekje VSB (PAGO+ traject) Partnering vragenlijst en Beoordeling RFI Care Manager VSB Duurzame Inzetbaarheidsanalyse (Vollandis)
Oprichtgever / segment (*)	Kritische aspecten																				
NAM	Aardbevingsproblematiek																				
NZL	Bouwen midden in het centrum van Amsterdam en onder de grond																				
AMC/VUmc etc.	Operationele omgeving, midden in een 24-uurs in bedrijf zijnd ziekenhuis																				
FrieslandCampina, Bavaria etc.	Voedselveiligheid, bouwen op bestaand productieterrein																				
OCC	Binnenstedelijk, midden in de stad, voor- & tegenstanders van het project																				
TATA	Bouwen op bestaand productieterrein																				
ICC	Zware beveiligingseisen, binnenstedelijk																				
Gerechtsgebouw Breda	Zware beveiligingseisen, naast Centraal Station en in directe nabijheid van omwonenden																				
MVO kernthema's																					
Nr.	Vraag	Antwoord	Bronnen en overige informatie																		
11	Wij hebben bij het bepalen van de relevante onderwerpen gekeken naar:	Bij het bepalen van de relevante onderwerpen heeft VSB gekeken naar de volgende criteria, te weten: <ul style="list-style-type: none"> Eigen (dagelijkse en bijzondere) activiteiten en besluiten Activiteiten en besluiten in de keten en waarop VSB invloed kan uitoefenen Activiteiten en besluiten die invloed hebben op duurzame ontwikkeling 	<ul style="list-style-type: none"> Beleidsplan 2017 en verder VSB Prioriteitenmatrix 																		
12	Welke onderwerpen zijn relevant? Indien u gebruik maakt van de prioriteringsmatrix dan kunt u hiernaar verwijzen.	Zie prioriteitenmatrix	<ul style="list-style-type: none"> Prioriteitenmatrix 																		
13	Welke criteria heeft u gebruikt bij het bepalen van de significante onderwerpen?	VSB heeft de onderstaande criteria gehanteerd bij het bepalen van de significante onderwerpen: <ul style="list-style-type: none"> De mate van impact op de stakeholders Effect van het wel/niet handelen op het onderwerp Mate van betrokkenheid van de stakeholders Relatie met wet en ten opzichte van wet- en regelgeving. 	<ul style="list-style-type: none"> Prioriteitenmatrix 																		
14	Welke onderwerpen zijn significant?	Zie prioriteitenmatrix	<ul style="list-style-type: none"> Prioriteitenmatrix 																		

Onderbouwing zelfverklaring maatschappelijk verantwoord ondernemen (ISO 26000)

	Indien u gebruik maakt van de prioriteringsmatrix dan kunt u hiernaar verwijzen.		
15	Welke criteria heeft u gebruikt bij het bepalen van de prioritaire onderwerpen?	Bij het bepalen van de prioriteiten van de significante onderwerpen heeft VSB de onderstaande criteria gehanteerd, te weten: <ul style="list-style-type: none"> • Prestaties van VSB ten opzichte van wet- en regelgeving • De potentiële effecten van de potentieel getroffen acties (op lange termijn) • Tijdsduur die benodigd is om de gewenste resultaten te bereiken • Het belang voor VSB of haar stakeholder dan wel het belang bij het realiseren van doelen van VSB of haar stakeholders • Kosten ten opzichte het niet implementeren van acties • Eenvoudigheid en de mate van motivatie die aanwezig is om acties uit te voeren 	<ul style="list-style-type: none"> • Prioriteitenmatrix
16	Welke onderwerpen hebben prioriteit? Indien u gebruik maakt van de prioriteringsmatrix dan kunt u hiernaar verwijzen.	Zie prioriteitenmatrix	<ul style="list-style-type: none"> • Prioriteitenmatrix
17	Tot welke acties heeft dit geleid of gaat u nemen?	Zie prioriteitenmatrix voor de belangrijkste thema's om komende periode op te pakken: Implementeren Leverancierscode, houden van MVO-onderzoek. Belangrijkste thema's van de afgelopen periode waren: <ul style="list-style-type: none"> • Brandstof en CO₂-reductie • Opzetten partnering-traject • Implementatie 4-ogenbeleid • E-learning integriteit, en Meldpunt voor Informatiebeveiliging + Privacy VW • Deelname aan Social return prestatieladder en uitzetten initiatieven Social Return 	<ul style="list-style-type: none"> • Prioriteitenmatrix
18	Toelichting op prioriteitsstelling (leg ook uit waarom bepaalde onderwerpen wel en niet zijn meegenomen)	Prioriteiten zijn door middel van een rekenmechanisme gekwalificeerd. De uitkomsten van deze score bepaalt de prioriteit. Daarbij zijn twee schiftings gemaakt. Ten eerste, dient het onderwerp relevant voor de organisatie ofwel stakeholders te zijn. De tweede schifting bepaalt het effect. Bij scores boven de 70% wordt een prioriteit gesteld. Alle onderwerpen zijn in de prioriteitenmatrix benoemd.	<ul style="list-style-type: none"> • Prioriteitenmatrix
19	Geef aan welke stakeholders - en op welke wijze u heeft betrokken bij het identificeren van relevante, significante en prioritaire onderwerpen:	VSB heeft gedurende het opstellen van de prioriteringsmatrix gebruik gemaakt van de interne stakeholders afkomstig uit verschillende afdelingen.	<ul style="list-style-type: none"> • Prioriteitenmatrix
Integreren van MVO in de organisatie			
	Vraag	Antwoord	Bronnen en overige informatie
20	Welke (typen) organisaties bevinden zich in uw invloedssfeer en hoe verhouden zich die tot uw organisatie?	Bedrijfsniveau: In meer of mindere mate kan VSB haar invloed laten gelden binnen brancheorganisaties, collega aannemers, bij leveranciers, bij klanten, bij samenwerkingspartners en bij andere werkmaatschappijen van VolkerWessels. Projectniveau: deze analyse en invulling wordt per project gemaakt dmv onderstaande stakeholders-analyse (screenshot van tabblad Stakeholders-tabel van document Stakeholders-analyse Projectorganisatie) 	<ul style="list-style-type: none"> • Beleidsplan 2017 en verder (Context- en stakeholderanalyse VSB) • Projectspecifieke Context- en stakeholderanalyses
21	Op welke manier stimuleert uw organisatie maatschappelijke verantwoordelijkheid bij andere organisaties?	Wij tonen goede voorbeelden. Dit doen wij openbaar op onze website en in ons relatiemagazine en met het geconsolideerde Duurzaamheidsverslag VolkerWessels. Voor klanten ontwikkelen wij innovatieve oplossingen, welke bijvoorbeeld voorgesteld worden in aanbestedingstrajecten. Door deel te nemen aan branche-initiatieven stimuleren wij maatschappelijke verantwoordelijkheid binnen de branche. Zie voor voorbeelden vraag 38.. Maatschappelijke criteria worden meegenomen in contractuele voorwaarden, codes en convenanten. Met stakeholders worden maatschappelijke en omgevingsonderwerpen gedeeld om nadelige invloeden te beperken en maatschappelijke en omgevingsbewustwording te stimuleren.	<ul style="list-style-type: none"> • www.visserensmitbouw.nl • Duurzaamheidsverslag VW • Relatiemagazine VSB • Algemene voorwaarden BVGO • Inkoopcontracten VSB • (Zie verder vraag 38)
22	Op welke manier beoordeelt uw organisatie (potentiële) (negatieve) effecten van de eigen activiteiten en besluiten op de maatschappij, milieu en economie?	Jaarlijks vindt binnen VolkerWessels van alle afzonderlijke werkmaatschappijen een inventarisatie, rapportage en analyse plaats op het gebied van mvo en duurzaamheid. Per werkmaatschappij vindt een benchmark-vergelijk plaats met VolkerWessels als geheel alsmede met bedrijven die actief zijn in dezelfde branche. Daarnaast vindt in de scope van VCA**/P, ISO 9001, ISO 14001, CO ₂ -prestatieladder periodieke beoordelingen plaats via externe en interne audits, interne projectevaluaties, zelf-assessments en compliance metingen.	<ul style="list-style-type: none"> • Duurzaamheidsverslag VW • Aanwezige certificaten VCA**/P, ISO 9001, ISO 14001, CO₂-prestatieladder • Bedrijfssysteem VSB
23	Op welke manier beoordeelt uw organisatie (potentiële) (negatieve) effecten van de activiteiten en besluiten van	Bedrijfsniveau: Monitoren in op te richten periodieke platform (zie prioriteitenmatrix). Verder is het onderdeel Milieu op bedrijfsniveau een Milieu Aspecten Register (MAR) aangelegd die projectspecifiek wordt aangevuld. Projectniveau: VGM breed via de Project RIE en specifiek voor milieu is er nog een Controlelijst Ruimtelijke ordening als projectspecifieke aanvulling op de Milieu Aspecten Register (MAR). Verdere beoordelingen vinden plaats	<ul style="list-style-type: none"> • Bedrijfssysteem VSB

Onderbouwing zelfverklaring maatschappelijk verantwoord ondernemen (ISO 26000)

	organisaties in uw invloedssfeer op de maatschappij, milieu en economie?	middels project- en klantevaluaties, leveranciers en onderaannemersbeoordelingen, Beoordelingsformulieren Werk-/deelplan onderaannemer.	
24	Hoe wordt gepaste zorgvuldigheid uitgeoefend of geïmplementeerd in uw organisatie?	<p>De gedragsnormen die VolkerWessels hanteert zijn vastgelegd in een gedragscode en zijn afgestemd op de gedragscode zoals ontwikkeld door het Algemeen Verbond Bouwbedrijf (AVBB). Als werkmaatschappij van VolkerWessels werken de medewerkers van VSB conform deze gedragscode. Elke medewerker heeft de gedragscode ontvangen. In 2016 hebben alle UTA-functiegroepen deelgenomen aan een e-learning integriteit met als doel te ontdekken wat integriteit in de context van VolkerWessels betekent en het creëren van bewustwording van wat integer handelen voor de werkzaamheden van de hierboven benoemde functiegroepen betekent. Binnen VolkerWessels en Visser & Smit Bouw zijn Compliance Officers aangesteld om evt. vermoedens van misstanden op gepaste wijze aan de orde te kunnen stellen.</p> <p>VSB wil dat deze gedragscode in de praktijk meer is dan een verzameling regels. De code is bedoeld om een praktische rol te spelen bij de dagelijkse bedrijfsvoering, waarbij ieder van VSB deze regels naar letter en geest naleeft.</p> <p>De gedragscode en het integriteitsbeleid komen aan de orde tijdens periodieke communicatiemomenten via het intranet, personeelsmagazine, persoonlijke post en de winterbijeenkomst door de directie. Deze presentatie wordt bijgewoond door alle medewerkers.</p> <p>VSB beschikt over instrumenten op de MVO-kernthema's binnen de organisatie te integreren, zoals hierboven al is beschreven, prestaties te prioriteren, te monitoren en bij te sturen. Prioriteren, monitoren en bij te sturen gebeurt door middel van de periodieke KAM-overleggen en MVO-, CO2-rapportages.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beleidsverklaring VSB • IntraNet VSB • Bedrijfssysteem VSB • Personeelsboekje VSB • Gedragscode VW • Gedragscode Internet, intranet en (mobiele) telefonie) VW • Leidende principes Opdrachtgevend Bouwbedrijf • Regeling vertrouwenslijn en vertrouwenspersoon VW • Vertrouwenspersoon VSB • Meldpunt voor Informatiebeveiliging + Privacy VW • Meldpunt voor Integriteit VW • Handhavingsbeleid Veiligheid VSB • Insider Trading Reglement VW • MVO-rapportages / CO2-rapportages (CRS-report) • Directiebeoordeling en KAM-rapportage's • Inkoopcontracten VSB
25	Welke (potentiële) negatieve effecten op maatschappij, milieu en economie heeft uw organisatie geïdentificeerd	<p>Binnen VolkerWessels worden deze geïdentificeerd in het Duurzaamheidsverslag VolkerWessels.</p> <p>Op bedrijfsniveau worden deze geïdentificeerd in de Milieu Aspecten Register (MAR). De grootste milieu-impact van VSB is de CO₂-uitstoot door voornamelijk het gebruik van voertuigen).</p> <p>Op projectniveau worden deze geïdentificeerd in de Projectspecifieke Controlelijsten Ruimtelijke Ordening (CRO).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Duurzaamheidsverslag VW • Milieu Aspecten Register (MAR) VSB • Projectspecifieke Controlelijsten Ruimtelijke Ordening (CRO) VSB
26	Onze organisatie heeft richting gegeven aan haar maatschappelijke verantwoordelijkheid:	<p>Maatschappelijk verantwoord ondernemen is onderdeel van onze beleidsverklaring en de Beleidsnotitie CR en staat al jaren op de agenda.</p> <p>Periodiek worden thema's, ambities en doelstellingen (SMART) vastgelegd. Vanuit deze doelstellingen worden actieprogramma's opgesteld en worden codes vertaald naar passend gedrag. Over het al dan niet behalen van doelstelling wordt door middel van de Directiebeoordeling verslag gedaan.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beleidsverklaring VSB • Beleidsnotitie CR VSB • Beleidsnotitie Milieu VSB • Beleidsnotitie Arbo VSB • Inkoopcontracten VSB • KAM-Jaarplan VSB • Directiebeoordeling / KAM-rapportages VSB
27	Op welke manier creëert uw organisatie draagvlak voor maatschappelijke verantwoordelijkheid binnen én buiten de organisatie?	<p>Via diverse communicatiemiddelen wordt doorlopend aandacht besteed aan en daarmee draagvlak gecreëerd voor maatschappelijke verantwoordelijkheid.</p> <p>Binnen VSB gebeurt dit op alle niveaus. Hiervoor worden in directie-overleggen workshops gegeven (bijv. over social-return) en op de vestigingen bijeenkomsten georganiseerd waarin dit onderwerp aan de orde komt. Denkt u hierbij aan toolbox-meetings en de nieuwjaars-presentatie.</p> <p>Voor alle medewerkers wordt informatie beschikbaar gesteld via het sociaal jaarverslag, het personeelsmagazine en intranet. In ons relatiemagazine en op onze website publiceren wij projecten waarin duurzaamheid een belangrijk onderdeel is.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • www.visserensmitbouw.nl • IntraNet VSB • Bedrijfssysteem VSB • Sociaal Jaarverslag VSB • Relatiemagazine VSB • Personeelsmagazine VSB
28	Op welke manier ontwikkelt uw organisatie de benodigde competenties voor het nemen van maatschappelijke verantwoordelijkheid binnen en eventueel buiten de organisatie?	<p>Vanuit onze missie moeten wij binnen onze visie en strategie MVO een plaats gaan geven. Op basis daarvan worden de benodigde competenties vastgesteld en aan de hand van een gap-analyse geïnventariseerd welke hierin ontwikkeld dienen te worden. De doorontwikkeling van de competenties is onderdeel van het reguliere performance management systeem. Periodiek beoordelen van de benodigde competenties is onderdeel van het tenminste jaarlijks herzien van het beleidsplan Visser & Smit bouw.</p> <p>Wij willen Kennisdragers aanwijzen en zich laten ontplooiën op de diverse MVO-thema's om hen hun kennis binnen en buiten de organisatie uit te laten dragen en tot zich te nemen.</p> <p>Tevens vinden toolboxmeetings en presentaties, zoals nieuwjaars-, bouwvak- en kerstbijeenkomsten, plaats om medewerkers (en stakeholders) onderricht te bieden met betrekking tot maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzaamheid.</p> <p>Zie prioriteitenmatrix.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • www.visserensmitbouw.nl • IntraNet VSB • Sociaal Jaarverslag VSB • Personeelsmagazine VSB
29	Op welke manier heeft uw organisatie haar maatschappelijke verantwoordelijkheid geïntegreerd in haar besturingsprocessen, systemen en procedures?	<p>Maatschappelijke verantwoordelijkheid is onderdeel van het KAM-Managementsysteem en opgenomen in het Bedrijfssysteem. Viermaal per jaar vindt analyse en rapportage analyse plaats middels een directiebeoordeling.</p> <p>Bij selectie van partners is het een onderdeel van het selectieproces.</p> <p>Maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzaamheid zijn vaste onderdelen van het project specifieke KAM-projectplan en bijbehorende werkplannen. Hierin worden aanvullende duurzaamheid en MVO-onderwerpen besproken die van kracht zijn of dienen te worden gestimuleerd op het project waarvoor het KAM-projectplan (of Basis KAM-plan) en bijbehorende werkplannen specifiek zijn geschreven.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Beleidsverklaring VSB • Beleidsnotitie CR VSB • Beleidsnotitie Milieu VSB • Beleidsnotitie Arbo VSB • KAM-Jaarplan • Directiebeoordeling / KAM-rapportages • Bedrijfssysteem VSB • IntraNet VSB • Algemene voorwaarden BVGO • Beleidsverklaring VSB • Personeelsboekje VSB • Gedragscode VW • Gedragscode Internet, intranet en (mobiele) telefonie) VW • Leidende principes Opdrachtgevend Bouwbedrijf • Regeling vertrouwenslijn en vertrouwenspersoon VW • Vertrouwenspersoon VSB • Meldpunt voor Informatiebeveiliging + Privacy VW • Meldpunt voor Integriteit VW • Handhavingsbeleid Veiligheid VSB • Insider Trading Reglement VW

Onderbouwing zelfverklaring maatschappelijk verantwoord ondernemen (ISO 26000)

			<ul style="list-style-type: none"> • MVO-rapportages / CO2-rapportages (CRS-report) • Directiebeoordeling en KAM-rapportage's • KAM-projectplan en bijbehorende werkplannen VSB • Inkoopcontracten VSB • Leveranciers en onderaannemers-beoordelingen VSB • (Voorkeurs)leverancierslijst 												
30	Houdt uw organisatie bij haar communicatie over maatschappelijke verantwoordelijkheid rekening met de volgende criteria? (Compleet, begrijpelijk, responsief, nauwkeurig, evenwichtig, actueel en toegankelijk).	<p>Het duurzaamheidsverslag van VolkerWessels is conform niveau G4 van GRI. VSB rapporteert in haar eigen Sociaal jaarverslag en rapporteert per kwartaal over de uitstoot van CO₂. Dit gebeurt conform de voorschriften van SKAO ten behoeve van de CO₂-prestatieladder. VSB staat op deze ladder op trede 4.</p> <p>Alle communicatie voldoet hierbij aan de volgende criteria:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Compleet: in de informatie komen alle belangrijke activiteiten en de maatschappelijke effecten daarvan aan de orde; • Begrijpelijk: de informatie is voor de doelgroep goed te begrijpen. Het hierbij zowel om het gebruik van de taal van de doelgroep als om de manier waarop de informatie wordt gepresenteerd; • Responsief: in de informatie wordt ingegaan op de belangen van stakeholders; Nauwkeurig: de informatie is feitelijk juist en bevat voldoende diepgang; • Evenwichtig: de informatie is evenwichtig en eerlijk. De organisatie brengt niet alleen goed nieuws naar buiten, maar geeft ook informatie over eventuele negatieve maatschappelijke effecten; • Actueel: het behoort daarom altijd duidelijk te zijn op welke periode de informatie betrekking heeft; • Toegankelijk: de informatie is beschikbaar voor alle stakeholders. 	<ul style="list-style-type: none"> • Duurzaamheidsverslag VolkerWessels • www.visserensmitbouw.nl • Sociaal jaarverslag VSB • Relatiemagazine VSB • Personeelsmagazine VSB 												
31	Op welke manier communiceert uw organisatie over haar maatschappelijke verantwoordelijkheid?	<p>VSB communiceert op verschillende momenten, met verschillende stakeholders op verschillende wijzen over maatschappelijke verantwoordelijkheid. Dit gebeurt in vergaderingen op intern niveau als extern niveau binnen BVGO, VolkerWessels als ook met branchegenoten. Met onze partnering partijen vindt periodiek een leveranciersbeoordeling plaats. Duurzaamheid maakt onderdeel uit van deze beoordeling. Communicatie naar eigen medewerkers vindt plaats via een intranet omgeving en door middel van presentaties en toolboxmeetings. Bij deze laatste zijn ook overige stakeholders betrokken. Goede voorbeelden en ervaringen worden gedeeld door middel van ons personeelsmagazine. Tot slot, zijn zowel het Sociaal jaarverslag VSB als ook het duurzaamheidsverslag VolkerWessels openbaar gepubliceerd op de website.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sociaal jaarverslag VSB • Personeelsmagazine VSB • Relatiemagazine VSB • Duurzaamheidsverslag VolkerWessels • IntraNet VSB • Arbo-actieplan VSB • Milieu-actieplan VSB 												
32a	Rapporteert uw organisatie over MVO via een maatschappelijk verslag (al dan niet als losstaand verslag)?	Ja, zelfstandig als VSB via het Sociaal jaarverslag en als onderdeel van VolkerWessels via het Duurzaamheidsverslag.	<ul style="list-style-type: none"> • Sociaal jaarverslag VSB • Duurzaamheidsverslag VolkerWessels 												
32b	In ons maatschappelijk verslag staat informatie over:	<p>In ons jaarlijks maatschappelijk verslag staat informatie over de plannen, projecten en prestaties waarmee wij dat jaar invulling hebben gegeven aan onze ambities op het gebied van maatschappelijk verantwoord ondernemen, Daarnaast wordt een vooruitblik gegeven voor de komende tijd.</p> <p>Ons MVO-beleid waarover wij communiceren bestaat uit de volgende deelgebieden met inhoudelijke thema's:</p> <p style="text-align: center;">Relatie tussen de 7 MVO-kernthema's en de 4 deelgebieden en hun inhoudelijke thema's van het CR-Beleid van VSB</p> <p style="text-align: center;">CR / MVO-beleid VSB volgens ISO 26000</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px; margin-bottom: 10px;"> <p style="text-align: center;">Algemeen</p> <p style="text-align: center;">Bestuur van de organisatie</p> <p>Visser & Smit Bouw: - Zelfverklaring MVO, Onderbouwing zelfverklaring MVO, Prioriteitenmatrix - Beleidsverklaring en Beleidsnotitie CR - Sociaal jaarverslag VolkerWessels: - Duurzaamheidsverslag</p> </div> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="width: 16.6%;">People</th> <th style="width: 16.6%;">People</th> <th style="width: 16.6%;">Planet</th> <th style="width: 16.6%;">People</th> <th style="width: 16.6%;">People</th> <th style="width: 16.6%;">Profit</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="vertical-align: top;"> <p>Mensenrechten</p> <p>BVGO VolkerWessels: - Algemene voorwaarden</p> <p>Markt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toeleveringsketen </td> <td style="vertical-align: top;"> <p>Arbeidsomstandigheden</p> <p>Visser & Smit Bouw: - Beleidsnotitie Arbo - Arboprogramma 2017-2019 - Arbo-actieplan 2017 - Personeelsboekje - Self Assessment Veiligheids-ladder</p> <p>Medewerkers</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veiligheid & Gezondheid • Training & Ontwikkeling • Diversiteit • Social return </td> <td style="vertical-align: top;"> <p>Milieu</p> <p>Visser & Smit Bouw: - Beleidsnotitie Milieu - Milieuprogramma 2017-2019 - Milieu-actieplan 2017</p> <p>BVGO VolkerWessels: - Energiemanagementplan</p> <p>Milieu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biodiversiteit • Grondstoffen & Materialen • Energie & CO2 • Afvalmanagement • Waterhuishouding </td> <td style="vertical-align: top;"> <p>Eerlijk zakendoen</p> <p>VolkerWessels: - Gedragscode</p> <p>Markt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toeleveringsketen <p>Medewerkers</p> <ul style="list-style-type: none"> • Integriteit </td> <td style="vertical-align: top;"> <p>Consumenten-aangelegenheden</p> <p>Milieu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grondstoffen & Materialen <p>Samenleving</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omgevingsmanagement (Bewuste Bouwers) </td> <td style="vertical-align: top;"> <p>Betrokkenheid bij de ontwikkeling van de gemeenschap</p> <p>Markt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innovatie <p>Samenleving</p> <ul style="list-style-type: none"> • Community investment • Omgevingsmanagement (Bewuste Bouwers) • Bouwlogistiek </td> </tr> </tbody> </table> <p>Legenda: Management aspect duurzame bedrijfsvoering MVO-kernthema Kerndocumenten (volledig overzicht van documenten staat vermeld in de Onderbouwing zelfverklaring MVO) CR-deelgebied CR-inhoudelijk thema</p>	People	People	Planet	People	People	Profit	<p>Mensenrechten</p> <p>BVGO VolkerWessels: - Algemene voorwaarden</p> <p>Markt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toeleveringsketen 	<p>Arbeidsomstandigheden</p> <p>Visser & Smit Bouw: - Beleidsnotitie Arbo - Arboprogramma 2017-2019 - Arbo-actieplan 2017 - Personeelsboekje - Self Assessment Veiligheids-ladder</p> <p>Medewerkers</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veiligheid & Gezondheid • Training & Ontwikkeling • Diversiteit • Social return 	<p>Milieu</p> <p>Visser & Smit Bouw: - Beleidsnotitie Milieu - Milieuprogramma 2017-2019 - Milieu-actieplan 2017</p> <p>BVGO VolkerWessels: - Energiemanagementplan</p> <p>Milieu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biodiversiteit • Grondstoffen & Materialen • Energie & CO2 • Afvalmanagement • Waterhuishouding 	<p>Eerlijk zakendoen</p> <p>VolkerWessels: - Gedragscode</p> <p>Markt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toeleveringsketen <p>Medewerkers</p> <ul style="list-style-type: none"> • Integriteit 	<p>Consumenten-aangelegenheden</p> <p>Milieu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grondstoffen & Materialen <p>Samenleving</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omgevingsmanagement (Bewuste Bouwers) 	<p>Betrokkenheid bij de ontwikkeling van de gemeenschap</p> <p>Markt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innovatie <p>Samenleving</p> <ul style="list-style-type: none"> • Community investment • Omgevingsmanagement (Bewuste Bouwers) • Bouwlogistiek 	<p>Daarnaast wordt gecommuniceerd over en door de Ondernemingsraad.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beleidsnotitie CR VSB
People	People	Planet	People	People	Profit										
<p>Mensenrechten</p> <p>BVGO VolkerWessels: - Algemene voorwaarden</p> <p>Markt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toeleveringsketen 	<p>Arbeidsomstandigheden</p> <p>Visser & Smit Bouw: - Beleidsnotitie Arbo - Arboprogramma 2017-2019 - Arbo-actieplan 2017 - Personeelsboekje - Self Assessment Veiligheids-ladder</p> <p>Medewerkers</p> <ul style="list-style-type: none"> • Veiligheid & Gezondheid • Training & Ontwikkeling • Diversiteit • Social return 	<p>Milieu</p> <p>Visser & Smit Bouw: - Beleidsnotitie Milieu - Milieuprogramma 2017-2019 - Milieu-actieplan 2017</p> <p>BVGO VolkerWessels: - Energiemanagementplan</p> <p>Milieu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Biodiversiteit • Grondstoffen & Materialen • Energie & CO2 • Afvalmanagement • Waterhuishouding 	<p>Eerlijk zakendoen</p> <p>VolkerWessels: - Gedragscode</p> <p>Markt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toeleveringsketen <p>Medewerkers</p> <ul style="list-style-type: none"> • Integriteit 	<p>Consumenten-aangelegenheden</p> <p>Milieu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Grondstoffen & Materialen <p>Samenleving</p> <ul style="list-style-type: none"> • Omgevingsmanagement (Bewuste Bouwers) 	<p>Betrokkenheid bij de ontwikkeling van de gemeenschap</p> <p>Markt</p> <ul style="list-style-type: none"> • Innovatie <p>Samenleving</p> <ul style="list-style-type: none"> • Community investment • Omgevingsmanagement (Bewuste Bouwers) • Bouwlogistiek 										
32c	Wij hebben bij het opstellen van ons maatschappelijk verslag rekening gehouden met de volgende overwegingen:	VolkerWessels brengt haar duurzaamheidsverslag uit conform G4 van GRI. Ons Sociaal jaarverslag VSB bevat qua omvang en detailniveau de high-lights die relevant zijn voor onze bedrijfsvoering en die onderwerpen die het meeste impact hebben op onze omgeving. Dat betekent onder meer personele ontwikkelingen en prestaties op het gebied van veiligheid en milieu.	<ul style="list-style-type: none"> • Duurzaamheidsverslag VolkerWessels 												
33a	Zijn er conflicten of meningsverschillen (geweest) met stakeholders?	Nee, er zijn geen conflicten of meningsverschillen met stakeholders bekend.													
33b	Welke methoden heeft u om (eventuele)	Een klachtenprocedure maakt onderdeel uit van ons KAM-managementsysteem. Tevens wordt bij projecten een escalatiestructuur opgesteld. Deze structuur i.c.m. de klachtenprocedure is toereikend gebleken.	<ul style="list-style-type: none"> • Bedrijfsstelsel VSB 												

Onderbouwing zelfverklaring maatschappelijk verantwoord ondernemen (ISO 26000)

	conflicten op te lossen?		
34	Op welke manier monitort uw organisatie haar activiteiten die effect hebben op relevante thema's en onderwerpen?	Per kwartaal en jaarlijks vindt binnen VolkerWessels van alle afzonderlijke werkmaatschappijen een inventarisatie, rapportage en analyse plaats op het gebied van mvo en duurzaamheid. Per werkmaatschappij vindt een benchmark-vergelijk plaats met VolkerWessels als geheel alsmede met bedrijven die actief zijn in dezelfde branche. Deze benchmark bevat ca. 100 indicatoren. Verder heeft VSB voor zowel Arbo als Milieu een meerjarenprogramma en stelt aan de hand hiervan per jaar voor zowel Arbo als Milieu een actieplan op waarvan per kwartaal de voortgang door Directie en vakgroep KAM wordt gemonitord en gecommuniceerd.	<ul style="list-style-type: none"> • Duurzaamheidsverslag VolkerWessels • CSR-report • Beleidsnotitie CR VSB • IntraNet VSB • Arbo-actieplan VSB • Milieu-actieplan VSB
35	Hoe heeft uw organisatie haar prestaties op relevante thema's en onderwerpen beoordeeld?	Wij formuleren jaarlijks doelstellingen op de gekozen thema's. Bijvoorbeeld het reduceren van de CO ₂ -uitstoot per omzet met 5%. Voor het beoordelen van de prestatie worden via een web-based tool zgn. meters aangemaakt en vervolgens periodiek ingevuld. Voor het meten van CO ₂ betekent dit onder meer het meten van brandstofverbruik, elektriciteitsverbruik en gasverbruik. Deze metingen zijn per locatie beschikbaar en worden zodanig beoordeeld.	<ul style="list-style-type: none"> • Duurzaamheidsverslag VolkerWessels • CSR-report • Beleidsnotitie CR VSB • IntraNet VSB • Arbo-actieplan VSB • Milieu-actieplan VSB
36	Heeft u stakeholders betrokken, zo ja welke?	De belangrijkste stakeholders die betrokken zijn: VolkerWessels, medewerkers van VSB en klanten waarbij zoals Schiphol en AMC waarbij we een raamcontract hebben met inspanningsverplichtingen.	
37a	Welke verbeteringen of successen heeft uw organisatie bereikt?	Al enkele jaren op rij realiseren wij op het thema 'Veiligheid & gezondheid' KPI's die beter zijn dan die van BVGO of vergelijkbare werkmaatschappijen binnen VolkerWessels. Hetzelfde geldt voor KPI's op het thema 'Energie / CO ₂ '. Onze orderportefeuille en portfolio laten veel projecten zien die plaatsvinden in hoog operationeel gebied van de klant en directe omgeving. Dit geeft aan dat VSB op de thema's 'Omgevingsmanagement' en 'Bouwlogistiek' weet wat de klant wil en de klant en directe omgeving ontzorgt tijdens het realiseren van een project. Door onze missie en visie hebben we veel ervaring opgedaan met Omgevings- en stakeholdermanagement, het realiseren van bouwwerken en bouwplaats zijn niet langer een wereld op zichzelf, maar juist onderdeel van de samenleving. Verder heeft Visser & Smit Bouw ervaring opgedaan met het realiseren van projecten met BREEAM-keurmerken Nieuwbouw en Renovatie en In-Use in diverse klassen.	<ul style="list-style-type: none"> • Duurzaamheidsverslag VolkerWessels • CSR-report • Beleidsnotitie CR VSB • IntraNet VSB • Arbo-actieplan VSB • Milieu-actieplan VSB
37b	Welke doelen zijn nog niet bereikt?	Zie prioriteitenmatrix. Binnen het thema 'Veiligheid & Gezondheid' staat VSB op trede 2 van de Veiligheidsladder. Doelstelling is om trede 3 te bereiken. Verder streven wij voortdurend naar nul ongevallen, het realiseren daarvan zal lastig zijn maar we willen maximale veiligheid op onze projecten. Binnen het thema 'Energie / CO ₂ ' staat VSB op trede 4 op de CO ₂ -prestatieladder, doelstelling is om trede 5 te bereiken. Binnen het thema 'Grondstoffen / materialen' wil VSB samen met leveranciers en klanten nog duurzamer worden. Voor het deelgebied 'Medewerkers' is VSB bezig met een initiatief met onze belangrijkste leveranciers en onderaannemers (partijen waarmee in het kader van partnering een contract is gesloten) om een leverancierscode op te stellen. Met het ondertekenen van deze leverancierscode verklaart de leverancier en onderaannemer onder meer universele mensenrechten te erkennen. Bekeken dient te worden of het toegevoegde waarde geeft om de Zelfverklaring en bijbehorende onderbouwing officieel bij NEN te registreren op het publicatieplatform ISO 26000 en zo ja bij welke optie.	<ul style="list-style-type: none"> • Duurzaamheidsverslag VolkerWessels • CSR-report • Beleidsnotitie CR VSB • IntraNet VSB • Arbo-actieplan VSB • Milieu-actieplan VSB • https://www.nen.nl/Normontwikkeling/Publicatieplatform-ISO-26000/Publicatieplatform-ISO-26000.htm
38	Aan welke MVO-initiatieven en eventuele bijbehorende instrumenten neemt uw organisatie deel?	Wij nemen actief deel aan de volgende initiatieven, codes en convenanten: <ul style="list-style-type: none"> • Leidende Principes Opdrachtgevend Bouwbedrijf (VW) • Ketenconvenant Beton bewust (VW); • Gedragscode Bewuste Bouwers (VW); • Governance Code Veiligheid in de bouw (VW); • Keteninitiatief Duurzame Mobiliteit (VSB); • E-driver (VSB); • Bouw- en Hout Convenant FSC (BVGO); • De Duurzame bouwplaats (BVGO) 	<ul style="list-style-type: none"> • Leidende principes Opdrachtgevend Bouwbedrijf • www.vobn-beton.nl/beton-bewust%7Ccsc/keurmerk-beton-bewust • www.bewustebouwers.nl • https://gc-veiligheid.nl/ • www.centrumduurzamemobiliteit.nl/ • www.e-driver.nl/ • http://www.fsc.nl/nl-nl • http://www.materieeldienst.nl/nl/mvo/duurzame-bouwplaats
39	Welke van de onderstaande punten heeft u overwogen bij de keuze voor dit initiatief?	Bovenstaande initiatieven sluiten qua relevantie goed aan of hebben direct aansluiting bij onze bedrijfsactiviteiten.	
40	Welke concrete acties worden uitgevoerd in verband met het MVO-initiatief?	Vanuit de bij vraag 38 genoemde MVO-initiatieven zijn de volgende acties uitgevoerd: <ul style="list-style-type: none"> • Leidende Principes Opdrachtgevend Bouwbedrijf (VW) • Ketenconvenant Beton bewust (VW); aansluiting gezocht, input geleverd, genereren van periodieke projectdata aan VW-platform. • Gedragscode Bewuste Bouwers (VW); Op al onze projecten is de gedragscode Bewuste Bouwers van kracht. • Governance Code Veiligheid in de bouw (VW); via VW invulling aan hierin gemaakte afspraken • Keteninitiatief Duurzame Mobiliteit (VSB); • E-driver (VSB); Meerjarig rijgedrag verbeteringsprogramma op het gebied van veiligheid en CO₂-uitstoot. • Bouw- en Hout Convenant FSC (BVGO); participeren in het BVGO-platform • De Duurzame bouwplaats (BVGO); participeren in het BVGO-platform 	Zie item 38